ARREST VAN HET HOF (Derde kamer)
4 juli 1985 *

In zaak 167/84,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Bundesfinanzhof, in het aldaar aanhangig geding tussen

Hauptzollamt Bremen-Freihafen

en

J. Henr. Drünert, Holzimport,

om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van de tariefposten 44.05 en 44.13 van het gemeenschappelijk douanetarief, met het oog op de indeling van balsahouten planken,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Derde kamer),

samengesteld als volgt: C. Kakouris, kamerpresident, U. Everling en Y. Galmot, rechters,

advocaat-generaal: M. Darmon
griffier: H. A. Rühl, hoofdadministrateur

gehoord de opmerkingen ingediend door:

— J. Henr. Drünert, Holzimport, vertegenwoordigd door K. Landry, advocaat te Hamburg,

— de Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door J. Sack, lid van haar juridische dienst,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal, genomen ter terechtzitting van 15 mei 1985,

het navolgende

* Procestaal: Duits.

ARREST

(omissis)

In rechte

1 Bij beschikking van 8 mei 1984, ingekomen ten Hove op 2 juli 1984, heeft het Bundesfinanzhof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag een prejudiciële vraag gesteld over de uitlegging van de tariefposten 44.05 en 44.13 van het gemeenschappelijk douanetarief, met het oog op de indeling van balsahouten planken.

2 Deze vraag is gerezen in een geding tussen J. Henr. Drünert, Holzimport, te Bremen, en de Duitse douane, betreffende de indeling van een aantal partijen balsahouten planken die Drünert in 1978 uit Ecuador had ingevoerd.

3 Blijkens het dossier kwam de douane na een steekproefsgewijze inspectie van de ingevoerde partijen balsahout tot de conclusie dat het, op een aantal bundels na, om geschaafd hout ging, aangezien de tegenover elkaar gelegen oppervlakken zo glad waren gemaakt dat er geen zaagsporen meer te zien waren. Op die grond deelde de douane het hout in onder tariefpost 44.13, die betrekking heeft op

„hout (niet ineengezette plankjes voor parketvloeren daaronder begrepen), geschaafd, geploegd of van sponningen voorzien, afgeschuind of op dergelijke wijze bewerkt".

4 Drünert stelde tegen deze indeling beroep in bij het Finanzgericht Bremen, met het verzoek om indeling van de litigieuze planken in post 44.05 C, die van toepassing is op

„hout, enkel overlangs gezaagd of enkel gesneden of geschild, met een dikte van meer dan 5 mm:

...

C. ander".

5 Het Finanzgericht Bremen besliste in eerste aanleg, dat het hout in post 44.05 C moest worden ingedeeld. In zijn vonnis stelde het vast dat de litigieuze planken met een speciale machine, vlakbank geheten, die met een betrekkelijk fijne cirkelzaag is uitgerust, glad waren gemaakt. Dit gladmaken zou geschieden vanwege de losse structuur van balsahout, daar de kwaliteit van met grote cirkelzagen tot vierkanten gezaagd hout niet kan worden nagegaan, omdat de vezels het onmogelijk maken eventuele gebreken van het hout op het spoor te komen. De verwerkers van balsahout, vooral modelbouwers, splijten het hout met speciale messen tot dunne plankjes die zij met daartoe geëigende machines effenen. De bij het schaven in Ecuador ontstane gladde oppervlakken zijn daarbij van weinig nut. Balsahout dat op een vlakbank is behandeld, aldus het Finanzgericht, kan derhalve niet worden aangemerkt als geschaafd in de zin van tariefpost 44.13, aangezien het achteraf alsnog moet worden bewerkt.

6 Luidens de toelichtingen bij de IDR-nomenclatuur omvat post 44.05, „op enige uitzonderingen na, hout dat enkel is gezaagd", maar valt daaronder ook „gezaagd hout, waarvan bepaalde oneffenheden door licht schaven zijn weggenomen, doch zonder dat de zaagsporen zijn verdwenen". Post 44.13, aldus de toelichtingen, omvat hout „dat... geschaafd is om het vlak te maken, en waarvan de zijkanten meestal zijn bewerkt om het aaneen- of ineenzetten te vergemakkelijken".

7 Wat de afbakening der tariefposten 44.05, sub C, en 44.13 betreft, is bij een „tarifering" van 18 mei 1972 (ref.nr. 075) van het Comité Nomenclatuur van het gemeenschappelijk douanetarief, ingesteld bij verordening nr. 97/69 van de Raad van 16 januari 1969 betreffende de maatregelen die moeten worden getroffen voor de uniforme toepassing van de nomenclatuur van het gemeenschappelijk douanetarief (PB 1969, L 14, blz. 1) in post 44.05 C ingedeeld „hout waarvan met een speciale machine (‚Sizer') een zijde of twee aanliggende zijden zijn geëgaliseerd om de door de met hoge snelheid werkende zaagmachine veroorzaakte ongelijkheden in de afmetingen weg te nemen; daardoor worden produkten met gelijke afmetingen verkregen, hetgeen het verpakken, het transporteren en het later bewerken vergemakkelijkt"; de motivering van deze indeling luidt, dat het egaliseren „alleen dient om de verschillen in afmetingen weg te nemen". Anders dan in tarifering nr. 076 van dezelfde datum, betreffende hout in de vorm van een parallellepipedum, verkregen door verspanen van de zijvlakken van de stammen, komt de vraag of het verkregen hout, dat weliswaar iets gladder is dan het door zagen verkregen hout, niettemin nog „de sporen van de bewerking, die heeft plaatsgevonden" vertoont, in de tarifering ter zake van de „Sizer" niet ter sprake.

8 Tegen de beslissing van het Finanzgericht Bremen tot indeling van op een vlakbank bewerkt balsahout in tariefpost 44.05, is beroep („Revision") ingesteld bij het Bundesfinanzhof. Ook deze rechterlijke instantie betwijfelt, of het aan twee kanten gladmaken van tot vierkanten gezaagd balsahout een voldoende ingrijpende bewerking is om aan indeling in tariefpost 44.05 in de weg te staan. Noch ingevolge de toelichtingen bij de IDR-nomenclatuur noch volgens de twee tariferingen van 18 mei 1972 zouden licht afvlakken of schaven een beletsel vormen voor toepassing van tariefpost 44.05. Mitsdien heeft het Bundesfinanzhof het Hof van Justitie de volgende prejudiciële vraag voorgelegd:

„Moet tariefpost 44.05 van het gemeenschappelijk douanetarief aldus worden uitgelegd, dat daaronder valt overlangs gezaagd balsahout met een dikte van meer dan 5 mm, dat op twee tegenover elkaar gelegen smalle zijden zo glad is gemaakt, dat het geen zaagsporen meer vertoont ? Zo neen, valt dit hout dan onder tariefpost 44.13 van het gemeenschappelijk douanetarief ?"

9 Ter rechtvaardiging van de toepasselijkheid van tariefpost 44.05 C op balsahouten balken als thans in geding, herhaalt Drünert in zijn opmerkingen voor het Hof in wezen de argumenten waarop het vonnis in eerste aanleg van het Finanzgericht Bremen was gebaseerd. Hij verwijst voorts naar de tarifering van 18 mei 1972, betreffende de bewerking van hout aan twee aanliggende zijden met een speciale machine („Sizer"), ten einde „ongelijkheden in de afmetingen weg te nemen"; volgens deze tarifering staat de omstandigheid dat het egaliseren met zulk een machine de zaagsporen volledig doet verdwijnen, niet in de weg aan toepassing van tariefpost 44.05 C. Het enige verschil tussen dit geval en het onderhavige geval van bewerking op de vlakbank zou hierin bestaan, dat in laatstbedoeld geval twee tegenover elkaar gelegen vlakken glad worden gemaakt.

10 Volgens de Commissie vallen houten planken als thans in geding onder tariefpost 44.13. Haars inziens geeft de tarifering betreffende het egaliseren met een „Sizer" in ieder geval de uiterste grens aan van het toepassingsgebied van tariefpost 44.05 C; zij blijft zonder gevolgen voor de tariefindeling in het onderhavige geval, aangezien zij betrekking heeft op het egaliseren van twee aanliggende en niet twee tegenover elkaar gelegen zijden. De douane moet bij de tariefindeling kunnen uitgaan van objectieve, uitwendige kenmerken van goederen. De vraag of het hout al dan niet zaagsporen vertoont is derhalve, aldus de Commissie, het beslissende criterium bij de afbakening van de twee tariefposten. Aangezien het

gladmaken deze sporen doet verdwijnen, moet het worden gelijkgesteld met schaven in de zin van tariefpost 44.13.

11 De Commissie merkt voorts op dat, anders dan in de verwijzingsbeschikking is gesteld, de boven- en onderkant en niet de zijkanten van de planken glad zijn gemaakt, en dat het gladmaken niet noodzakelijk is om de kwaliteit van het balsahout te kunnen bepalen; indien de boven- en onderkant worden gladgemaakt, is het hout later gemakkelijker te bewerken en stijgt de economische waarde ervan.

12 Wat deze laatste opmerkingen van de Commissie betreft zij eraan herinnerd, dat artikel 177 EEG-Verdrag berust op een strenge scheiding van bevoegdheden tussen de nationale rechterlijke instanties en het Hof van Justitie, en het Hof niet toestaat, kennis te nemen van de feiten van de zaak dan wel de hem door de nationale rechterlijke instantie meegedeelde feiten op hun juistheid te beoordelen. Het staat derhalve niet aan het Hof om de juistheid te onderzoeken van de beweringen van de Commissie ter zake van de in de verwijzingsbeschikking van het Bundesfinanzhof uiteengezette of in het vonnis in eerste aanleg van het Finanzgericht Bremen vermelde — en in de verwijzingsbeschikking niet in twijfel getrokken — feiten; het stelt de verwijzende rechter alleen de elementen van uitlegging van het gemeenschapsrecht ter beschikking die deze nodig heeft voor de oplossing van het bij hem aanhangige geschil.

13 Gezien het voorgaande strekt de door het Bundesfinanzhof gestelde vraag tot verduidelijking van de criteria voor de afbakening van het respectieve toepassingsgebied van de tariefposten 44.05 C en 44.13 van het gemeenschappelijk douanetarief.

14 Gelijk het Hof bij herhaling heeft verklaard, zijn bij de uitlegging van het gemeenschappelijk douanetarief zowel de toelichtingen bij de IDR-nomenclatuur als de adviezen van het Comité Nomenclatuur van het gemeenschappelijk douanetarief belangrijke hulpmiddelen om een eenvormige toepassing van dit tarief door de douaneautoriteiten van de Lid-Staten te verzekeren; mitsdien kunnen zij als waardevolle hulpmiddelen voor de uitlegging van het tarief worden beschouwd. Bij de uitlegging van de twee tariefposten die thans aan de orde zijn, dienen derhalve niet alleen de letter en de geest van het gemeenschappelijk douanetarief, doch tevens

de inhoud van bovenbedoelde toelichtingen en tariferingen in aanmerking te worden genomen.

15 Blijkens de bewoordingen en de onderlinge samenhang van de twee tariefposten 44.05 en 44.13, alsmede bovenbedoelde toelichtingen en tariferingen, doet in het algemeen elke bewerking van het hout, die volgt op het zagen en de zaagsporen doet verdwijnen, het hout onder tariefpost 44.13 vallen. Deze uitlegging komt inzonderheid tegemoet aan de noodzaak van een tariefindeling op basis van de objectieve kenmerken en eigenschappen van het produkt.

16 Uit de toelichtingen en tariferingen blijkt evenwel ook, dat bepaalde ruwe, ten opzichte van het zagen louter bijkomstige bewerkingen, die niet tot doel hebben de oppervlakken van het hout glad te maken ten einde latere bewerkingen te vergemakkelijken, niet kunnen worden gelijkgesteld met de bewerkingen vermeld in tariefpost 44.13 en derhalve niet in de weg staan aan indeling in tariefpost 44.05.

17 Om vast te stellen of het hout zulk een louter bijkomstige bewerking heeft ondergaan kan, anders dan de Commissie staande houdt, niet worden volstaan met na te gaan, of er al dan niet zaagsporen op het hout aanwezig zijn. Dit criterium houdt immers geen rekening met de aard van de verschillende houtsoorten en met de ontwikkeling van de houtbewerkingstechnieken, die tot gevolg kunnen hebben dat een ruwe, ten opzichte van het zagen louter bijkomstige bewerking de zaagsporen doet verdwijnen zonder dat zulks het doel is van een dergelijke, technisch noodzakelijke bewerking. Met name kan niet worden uitgesloten, dat een bijkomstige ruwe bewerking bij bepaalde planken de zaagsporen doet verdwijnen, terwijl deze in andere gevallen zichtbaar blijven. In dat geval ware het in strijd met de eisen der rechtszekerheid en de voorzienbaarheid van de tariefindeling, indien planken die dezelfde behandeling hebben ondergaan, anders werden ingedeeld.

18 Ofschoon derhalve het ontbreken van zaagsporen een belangrijk criterium vormt voor indeling van hout onder tariefpost 44.13, vormt die omstandigheid geen beletsel voor toepassing van tariefpost 44.05, wanneer komt vast te staan dat, in verband met de bijzondere aard van het betrokken hout en de ontwikkeling van de

technieken om dat hout te bewerken, dat ontbreken het gevolg is van een ten opzichte van het zagen louter bijkomstige en technisch noodzakelijke bewerking, die niet tot doel heeft de oppervlakken dermate glad te maken, dat de zaagsporen verdwijnen en de latere verwerking van het hout wordt vergemakkelijkt.

19 Het staat aan de nationale rechter om uit te maken of bij de huidige stand van de techniek, in verband met de aard van balsahout en de gebruikelijke methoden om dat hout te bewerken, bewerking van dit hout zoals in de verwijzingsbeschikking beschreven kan worden aangemerkt als een ten opzichte van het zagen louter bijkomstige bewerking in de hiervoor bedoelde betekenis.

20 Op de vraag van het Bundesfinanzhof moet mitsdien worden geantwoord:

— dat de posten 44.05 en 44.13 van het gemeenschappelijk douanetarief aldus moeten worden uitgelegd, dat wanneer zaagsporen op het overlangs gezaagde hout ontbreken, dit niet meer onder tariefpost 44.05 valt, doch onder post 44.13, tenzij komt vast te staan dat, in verband met de bijzondere aard van het betrokken hout, en de ontwikkeling van de technieken om dat hout te bewerken, het ontbreken van zaagsporen het gevolg is van een ten opzichte van het zagen louter bijkomstige en technisch noodzakelijke bewerking, die niet tot doel heeft de verdere verwerking van het hout te vergemakkelijken door die sporen te doen verdwijnen;

— dat het aan de nationale rechter staat te beoordelen of, uitgaande van deze uitlegging, overlangs gezaagd balsahout met een dikte van meer dan 5 mm, dat op twee tegenover elkaar gelegen oppervlakken geen zaagsporen meer vertoont, onder post 44.05 kan worden ingedeeld.

Kosten

21 De kosten door de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening harer opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Derde kamer),

uitspraak doende op de door het Bundesfinanzhof bij beschikking van 8 mei 1984 gestelde vraag, verklaart voor recht:

De posten 44.05 en 44.13 van het gemeenschappelijk douanetarief moeten aldus worden uitgelegd, dat wanneer zaagsporen op het overlangs gezaagde hout ontbreken, dit niet meer onder tariefpost 44.05 valt, doch onder post 44.13, tenzij komt vast te staan dat, in verband met de bijzondere aard van het betrokken hout en de ontwikkeling van de technieken om dat hout te bewerken, het ontbreken van zaagsporen het gevolg is van een ten opzichte van het zagen louter bijkomstige en technisch noodzakelijke bewerking, die niet tot doel heeft de verdere verwerking van het hout te vergemakkelijken door die sporen te doen verdwijnen.

Het staat aan de nationale rechter te beoordelen of, uitgaande van deze uitlegging, overlangs gezaagd balsahout met een dikte van meer dan 5 mm, dat op twee tegenover elkaar gelegen oppervlakken geen zaagsporen meer vertoont, onder post 44.05 kan worden ingedeeld.

Kakouris Everling Galmot

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 4 juli 1985.

De griffier

P. Heim

De president van de Derde kamer

C. Kakouris